

isio 2009 info

Informiranje in Svetovanje
v Izobraževanju Odraslih

Učenje in izobraževanje sta stalnici našega življenja. Učimo in izobražujemo se v vseh starostnih in življenjskih obdobjih, na različne načine, v različnih okoliščinah, spoznavamo različne vsebine, za različne potrebe: pri delu, v osebnem življenju (v družinskem, sorodstvenem, prijateljskem in sosedskem sobivanju), v družbenem življenju (kot krajan, volivci, aktivni in podporni člani v društvenih organizacijah idr.).

Še posebej pomembno je znanje v sedanjih časih gospodarske krize. Njegov pomen ponazarja misel: »Znanje je edina delnica, katere vrednost ne pada.« S pomočjo znanja bomo te težke čase lažje prebrodili.

Prav na različne potrebe v zvezi z učenjem in izobraževanjem odgovarja raznovrstna ponudba možnosti za izobraževanje odraslih v Sloveniji, pa seveda tudi širše, v evropskem prostoru, kamor pot zaradi dela in zasebno zanese že marsikoga od nas. Izobraževanje odraslih ponuja možnosti za pridobitev izobrazbe na višji stopnji od že dosežene (pridobitev formalne izobrazbe), krajše oblike spopolnjevanja in usposabljanja za delo in osebni razvoj (neformalno izobraževanje). Vse to vam predstavljamo v časopisu, ki je pred vami.

Gre za skupen časopis štirinajstih slovenskih svetovalnih središč za izobraževanje odraslih, ki v vseh slovenskih regijah odraslim **ponujajo informiranje in svetovanje, povezano s katerikoli vprašanjem o izobraževanju in učenju odraslih. Njihove storitve so brezplačne.**¹

Vsa svetovalna središča si še posebej v septembru prizadevajo, da bi z različnimi promocijskimi dogodki na različnih krajih (v nakupovalnih središčih, v knjižnicah, na ulici in drugod) čimbolj približala informacije o možnostih za izobraževanje odraslih kar najširšemu krogu ljudi. **Letos jih boste v vaših krajih srečevali na raz-**

¹ Od leta 2008 pa do 2013 njihovo dejavnost financirata Evropski socialni sklad (85 %) in Ministrstvo za šolstvo in šport (15 %), zato sta na vseh straneh časopisa tudi uradna znaka teh organizacij.

ličnih mestih od srede, 16. septembra, pa do vključno petka, 18. septembra, ponekod pa tudi še kasneje. Kje v vašem kraju jih boste našli, si lahko ogledate na spletni strani www.acs.si

Kakšne vse so možnosti za izobraževanje odraslih v slovenskem prostoru, pa vam bomo na kratko predstavili na naslednjih straneh.

Predvsem pa bi vas radi k nadaljnjemu izobraževanju in učenju spodbudili tudi s predstavitvijo zgodb tistih odraslih, ki so uspešno izpeljali svojo pot učenja v odrasli dobi, s tem uresničili cilje in nekateri od njih le tako spet dobili zaposlitev in delo, ki jih veseli.

Zgledi vlečejo, naj pritegnejo tudi vas, danes ali jutri. Ne pozabite, da je za učenje vedno pravi čas!

*Tanja Vilič Klenovšek in Andreja Dobrovoljc
Andragoški center Slovenije*

KAZALO

Svetovalna središča za izobraževanje odraslih	2
Centri vseživljenjskega učenja	3
Učenje za življenje: pridružite se nam	4
Novosti v srednješolskem izobraževanju odraslih	6
Novosti v višješolskem izobraževanju odraslih	7
Novosti v visokošolskem izobraževanju odraslih	8
Pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije - NPK	9
Aktualni izobraževalni programi spopolnjevanja za delo	10
Odkrivanje poklicnega cilja	11
Novi poklici in poklici prihodnosti	12
Razvoj poklicne kariere	13
Kako razvijamo učne strategije in odpravljamo učne težave..	14
Status udeleženca izobraževanja odraslih	15
Moja izobraževalna pot	16

Svetovalna središča za izobraževanje odraslih

Že nekaj let pod strokovnim vodstvom Andragoškega centra Slovenije delujejo Svetovalna središča za izobraževanje odraslih. Namenjena so vsem, **ki se želite vključiti** v različne formalne in neformalne oblike izobraževanja, vsem, **ki se že izobražujete**, a potrebujete kakršen koli nasvet ali pomoč v zvezi z vašim izobraževanjem, pa tudi vsem, **ki ste izobraževanje že zaključili** in se sprašujete: »Kaj pa zdaj?«

V središču ISIO vas pričakujejo prijazni in strokovno usposobljeni svetovalci in svetovalke, ki:

- **vas informirajo** o izobraževalni ponudbi za poklic, o strokovnem spopolnjevanju in o izobraževanju za prosti čas doma in na tujem;
- **vam svetujejo** pri odločitvah o izbiri izobraževanja;
- **vam pomagajo** pri premagovanju učnih težav ter
- **z vami načrtujejo** izobraževanje ter poklicno in osebno kariero.

Svetovanje poteka v prijetnem okolju, nepristransko in zaupno.

Pred vključitvijo v izobraževanje dobite izčrpne informacije o izobraževalnih programih in organizacijah, ki jih izvajajo. Seznanijo vas z načinom dela, potekom in oblikami izobraževanja, zahtevnostjo programov in pogoji za dokončanje izobraževanja.

Skozi enega ali več svetovalnih razgovorov se z vami pogovarjajo in vam svetujejo:

- pri odločanju **za izbiro vrste izobraževanja**;
- pri **načrtovanju vaše osebne in poklicne kariere**;
- pri **vrednotenju vaših sposobnosti, izkušenj in znanja** z razgovorom in s pomočjo različnih svetovalnih pripomočkov;
- pri **pripravi osebnega izobraževalnega načrta**;
- pri **premagovanju učnih in drugih težav**, ki so povezane z izobraževanjem;
- pri **načrtovanju in spremljanju** vašega izobraževanja;
- po **zaključenem izobraževanju**, kako poiskati delodajalca in kako mu učinkovito predstaviti svoje znanje, izkušnje in zmožnosti.

Obisk v svetovalnem središču je za uporabnike **brezplačen**. Podpirata in financirata ga Ministrstvo za šolstvo in šport ter Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada v okviru Centrov vseživljenjskega učenja.

V Sloveniji deluje štirinajst ISIO Svetovalnih središč. Locirana so na ljudskih univerzah v vsaki regiji v Sloveniji. Da bi storitve čim bolj približali ljudem in tako omogočili vsakemu posamezniku, da bi izkoristil svojo pravico do učenja, delujejo svetovalci tudi na lokacijah v oddaljenih krajih. Bodisi v svojih dislociranih enotah bodisi z obiski na dogovorjenih izbranih mestih.

Svetovalna središča za izobraževanje odraslih

- 1 **Svetovalno središče Gorenjska, LU Jesenice**, Cesta Cirila Tavčarja 3a, Jesenice, tel: 04 583 38 05
- 2 **Regionalno Svetovalno središče Koper, LU Koper**, Cankarjeva 33, Koper, tel: 05 612 80 06, 040 469 521
- 3 **Svetovalno središče Koroška, MOCIS**, Partizanska 16, Slovenj Gradec, tel: 02 884 64 07
- 4 **Svetovalno središče Ljubljana, CDI Univerzum**, Grošljeva ulica 4, Ljubljana, tel: 01 510 22 70
- 5 **Svetovalno središče Maribor, AZM – LU Maribor**, Maistrova ulica 5, Maribor, tel: 02 234 11 34
- 6 **Svetovalno središče Murska Sobota, LU Murska Sobota**, Slomškova 33, Murska Sobota, tel: 02 536 15 76, 031 637 243
- 7 **Svetovalno središče Nova Gorica, LU Nova Gorica - LUNG**, Cankarjeva 8, Nova Gorica, tel: 05 335 31 19
- 8 **Svetovalno središče Novo mesto, RIC Novo mesto**, Ljubljanska cesta 28, Novo mesto, tel: 07 393 45 52, 031 701 191
- 9 **Svetovalno središče Posavje, LU Krško**, Dalmatinova 6, Krško, tel: 07 488 11 70 (62), 051 306 113
- 10 **Svetovalno središče Postojna, LU Postojna**, Ljubljanska cesta 2, Postojna, tel: 05 721 12 82, 05 721 12 89
- 11 **Svetovalno središče Ptuj, LU Ptuj**, Mestni trg 2, Ptuj, tel: 02 749 21 53
- 12 **Svetovalno središče Velenje, LU Velenje**, Titov trg 2, Velenje, tel: 03 898 54 70
- 13 **Svetovalno središče Zasavje, Zasavska LU**, Trg svobode 11a, Trbovlje, tel: 03 563 11 91
- 14 **Svetovalno središče Žalec, UPI – LU Žalec**, Ulica Ivanke Uranjek 6, Žalec, tel: 03 713 35 65

Informacijo, nasvet ali pomoč lahko poiščete tudi **po telefonu** ali **elektronski pošti**. Za **osebno svetovanje** priporočamo, da se najavite po telefonu.

Svetovalna središča imajo poleg neposrednega svetovanja še druge naloge. V svojem lokalnem okolju se tesno povezujejo z drugimi izobraževalnimi organizacijami, s ponudniki različnih svetovalnih storitev in z

vsemi pomembnimi institucijami, nosilkami politike razvoja. S tem lahko središča ljudem zagotovijo celovito in kakovostno obravnavo ter celostno podporo.

Poiščite nas v svojem najbližjem Svetovalnem središču! Kontaktne naslove najdete v okvirčku!

Zdenka Nanut Planinšek
Regionalno Svetovalno središče Koper

Centri vseživljenjskega učenja

V Sloveniji deluje 14 Centrov vseživljenjskega učenja (v nadaljevanju Centri VŽU), zastopani pa so po vseh regijah. Njihovo delovanje sofinancirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije.

Centri VŽU predstavljajo mreže partnerskih organizacij v posamezni regiji, ki s skupnim delovanjem v okviru projekta podpirajo uresničevanje ciljev vseživljenjskega učenja, izenačujejo in povečujejo možnosti za učenje za vse prebivalce ter na ta način prispevajo k osebnemu in poklicnemu razvoju posameznika. Pri tem velik poudarek namenljajo novim, sodobnejšim in vsestranskim pristopom k pridobivanju znanja, spretnosti in kompetenc, zlasti neformalnim oblikam učenja, ki so podprte z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, e- in multimedijскими gradivi in viri ter potekajo pod mentorstvom usposobljenih strokovnih kadrov.

Posamezni Centri VŽU so si sicer zastavili različne, svojemu okolju in potrebam lokalnega prebivalstva prilagojene vizije delovanja in poslanstva, kljub temu pa imajo vsi centri nekaj skupnih točk oziroma dejavnosti. Na sedežu Centra VŽU in na posameznih dislokacijah pri partnerskih organizacijah ponujajo kot osnovno **dejavnost Informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih – ISIO**, kjer lahko odrasli dobijo vse odgovore na vprašanja v zvezi z izobraževanjem.

Vsi Centri VŽU so v svojih regijah vzpostavili več **Točk vseživljenjskega učenja (TVŽU)**, ki so namenjene predvsem organiziranemu samostojnemu učenju s pomočjo računalnika, interneta in multimedijских gradiv. Udeležencem je na voljo široka paleta učnih gradiv za učenje tujih jezikov, računalništva ter s številnih drugih področij za osebno ali poklicno rast in razvoj (zdrav življenjski slog, podjetništvo, kultura, šport...). Pomoč in podporo

CVŽU – Centri vseživljenjskega učenja

• CVŽU Dolenjska	www.cvzu-dolenjska.si
• CVŽU Gorenjska	ucenje.cvzu-gorenjske.si
• CVŽU Koroška	www.cvzu-koroska.si
• CVŽU Ljubljanske urbane regije - LUR	www.cvzu-lur.si
• CVŽU Notranjsko-Kraške regije - KRASNO	www.cvzu-krasno.si
• CVŽU Obalno-Kraške regije	www.ok-tocka.si
• CVŽU Podravje	www.cvzu-podravje.si
• CVŽU Pomurje	www.cvzu-pomurje.si
• CVŽU Posavje	www.cvzu-posavje.si
• CVŽU SAŠA	www.vzu.si
• CVŽU Savinjska	www.cvzu-savinjska.si
• CVŽU Severne Primorske	www.lung.si
• CVŽU Zasavje	cvu.gess.si
• CVŽU Zgornje Podravske regije	www.cvzu-podravje.si

pri samostojnem učenju, iskanju gradiv in načrtovanju učnega napredka udeležencem ponujajo usposobljeni mentorji in svetovalci.

Centri VŽU imajo tudi vzpostavljene *spletne portale*, ki omogočajo brezplačen dostop do gradiv za samostojno učenje, ponujajo različne informacije o dejavnostih in aktivnostih v okviru CVŽU ter možnosti zastavljanja

Zemljevid Centrov vseživljenjskega učenja v Sloveniji

vprašanj v zvezi z izobraževanjem, zaposlovanjem ipd.. Njihove naslove najdete v okvirčku.

Pod okriljem Centrov VŽU so ponekod vzpostavljena informativna mesta ali kotički *Centra za informiranje in poklicno svetovanje (CIPS)*, ki se osredotočajo na poklicno svetovanje, *Borze znanja*, ki ponujajo najaktualnejše informacije o ponudbi in povpraševanju po najrazličnejših znanjih in *mobilne svetovalne službe*.

Centri VŽU na svojih točkah organizirajo *delavnice* in *izobraževanja* za aktivno državljanstvo, motivacijske delavnice za spodbujanje e-učenja, podjetniške delavnice, okrogle mize, posvete, prireditve ter druge dejavnosti in aktivnosti, ki so namenjene spodbujanju in razvoju kulture vseživljenjskega učenja na vseh ravneh družbenega življenja in za vse ciljne skupine.

Vse dejavnosti Centrov VŽU so *brezplačne in odprte za vse*, ki iščejo nove, drugačne poti do znanja in se zavedajo pomena učenja za vse življenje. Pridite tudi vi!

Franja Centrih
Svetovalno središče Zalec

Učenje za življenje: pridružite se nam

Dandanes ni pomembno le nenehno pridobivati novo znanje za opravljanje dela, za razvijanje delovne poti, poklicne kariere, temveč tudi za nenehno spreminjajoče se vsakdanje življenje. Vsako življenjsko obdobje prinaša s seboj potrebe po novih znanjih in izkušnjah: ko na primer prvič postanemo starši in potrebujemo znanje o vzgoji in negi dojenčka, ko se skupaj z odraščajočimi otroki soočamo z vprašanji vzgoje mladostnika, ko bi radi izboljšali svoj način prehranjevanja ali zaživel bolj zdravo ali ko bi se radi sami naučili, kako urediti vrt. Številne izzive za pridobitev novega znanja prinaša obdobje upokojitve, ko si želimo dejavno zaživeti z vnuki in slediti njihovim potrebam, ko bi se radi naučili računalništva, če prej za to ni bilo priložnosti, pa vsega tistega, za kar v aktivni delovni dobi ni bilo časa. Pa tudi marsikaj novega, kar prinaša hitro se spreminjajoči sodobni način življenja.

Podatki o povpraševanju odraslih po izobraževanju in učenju kažejo, da potrebe po omenjenih znanjih naraščajo, na kar se s svojo ponudbo odzivajo tudi izobraževalne organizacije za odrasle. Ponujajo namreč paleto različnih krajsih tečajev, seminarjev, predavanj, delavnic, organiziranih oblik samostojnega učenja o temah, kot so zdrava prehrana, joga v vsakdanjem življenju, med-

generacijsko učenje, ureditev vrta, likovno ustvarjanje, varstvo okolja v našem življenju idr.

V nadaljevanju bomo predstavili utrinke teh izobraževanj iz dveh regij. Podobne oblike in vsebine izobraževanja pripravljajo tudi v drugih regijah. Katere in kje, lahko izveste v svetovalnih središčih za izobraževanje odraslih, ki delujejo v vseh regijah. Njihove kontaktne naslove najdete na strani 2 tega časopisa ali na spletni strani: isio.acs.si/sredisca

Koroška

Slogan »Naj teče učenje skozi življenje« smo izbrali za rdečo nit izobraževalnih dejavnosti, ki jih ponujamo v Centru vseživljenjskega učenja Koroška. Do leta 2013 naj bi v okviru projekta CVŽU Koroška v prostorih MOCIS-a v Slovenj Gradcu in v prostorih partnerskih organizacij v kar treh dolinah koroške pokrajine (Mežiški, Mislinjski in Dravski), prebivalcem omogočili brezplačno pridobivanje najrazličnejših znanj. Dostop v prijetno učeno okolje želimo odpreti vsem Koroščem, ne glede na njihov starost, izobrazbo, zaposlenost ali socialni položaj. Kaj vse ponujamo? Samostojno učenje tujih jezikov in računalništva z multimedijsko podporo in dostopom do interneta, učenje z e-gradivi, predvsem pa delavnice

z različnih področij. Naj naštejemo le nekaj tem, ki smo jih že izpeljali: nas bodo antibiotiki uničili, dobrodošla miška v hiši, refleksna masaža stopal, ureditev kmečkega dvorišča, vrtni ambient, trajnice sonca, likovno ustvarjanje starejših, zdravilna nega z zeliščnimi mazili, varna vožnja skozi krožišča, branje pravljic za starejše. In počutje udeležencev? Vtis si ustvarite sami....

Za konec pa zahvalna misel ene izmed udeleženk delavnic organizatorju MOCIS-u iz Slovenj Gradca:

*Veseli smo, da ste se potrudili,
nas poiskali in skupaj zbrali,
z nami lepe trenutke delili,
nepozabne spomine v srcih pustili.
Teга nikař vneमार ne pustite,
nove ideje naprej še delite.
Želim, da gladko vam bi vse šlo,
saj je uspeh najboljši za dušo in telo.*

*Sonja Lakovšek Kos
Svetovalno središče Koroška*

Severnoprimorska regija

Pomemben del izobraževalne ponudbe za odrasle in otroke v Severnoprimorski regiji, predstavljajo različne oblike izobraževanja in učenja za prosti čas, ki jih organiziramo na LU Nova Gorica in jih povezujemo z dejavnostjo Centra Vseživljenjskega učenja Severne Primorske. V zadnjih letih smo izpeljali že sedemnajst tematskih sklopov, od katerih so bili najodmevnejši Teden Orienta, Čuti, Kako biti jaz?, Sem v harmoniji, Tradicionalni tedni španščine, Je to zate tudi kulturno?, Enake možnosti za vse, Mi znamo živeti, Rad sem starš, rad sem otrok idr.

Kako tematske sklope doživijo naši udeleženci, vam sporočajo kar sami. Izjava udeleženca sklopa ČUTI, Marika Mikulina:

»Z veseljem lahko rečem, da je to bil najzanimivejši teden v mojem življenju. Po tem hočem sam kuhati doma, naučiti se orientiranja z belo palico, sam izdelati kakšno zanimivo rokodelsko stvar, trenirati in razviti vseh mojih pet čutil, vse to sem sklenil storiti čimprej. Šele v tem tednu sem resnično spoznal, da ni slepota nobena ovira. Navdušenje, veselje, povezanost, sočutje, vsi ti občutki so se prepletali v meni tekom predavanj. Vrstni red predavanj je bil odlično izbran, svečke, dišave, cocktaili, ter ostalo so naredili super vzdušje. Menim, da je bilo lepo predstavljeno s čim si slepi pomagamo in kaj zmoremo. Videči so po mojem mnenju odhajali z bogato izkušnjo. Organizatorji si zaslužijo veliko pohvalo za njihov trud in oddajanje pozitivne energije. Res sem užival in že težko pričakujem naslednji tematski teden.«

Izjava udeleženca sklopa Teden Orient, Milana Petka:

».....Orientalski bazar je namreč več kot tržnica, kot smo je navajeni doma; takšni so bazarji v Aleppu, Teheranu, Kermanu, ... Najbližji nam je v Carigradu, recimo. Do nedavnega: ker se je namreč pravi orientalski bazar pojavil v Novi Gorici. Natančneje: na ljudski univerzi. Kdaj: nekega večera, v sredo, v oktobru lanskega leta. Čudež iz Zgodbo tisoč in ene noči? Niti ne; bil je le Teden Orienta, in kakšen bi bil tak teden brez poštenega bazarja?

Bilo je vse, kot se spodobi za orientalsko tržnico: pisane preproge, bižuterije, knjige in slike, sadje, dišave in začimbe, sladice in pečenje, glasba, vodne pipe, čajnica, trebušna plesalka, lepoticice z zastrtimi obrazi, šejk in še marsikaj. In seveda gneča.«

*Ksenija Petek
Svetovalno središče Nova Gorica*

Novosti v srednješolskem izobraževanju odraslih

Počitniški meseci so obarvani tudi z izidom vsakoletnega razpisa za vpis odraslih v programe srednješolskega izobraževanja in druge javnoveljavne programe izobraževanja odraslih. V razpisu so objavljeni tako programi nižjega in srednjega poklicnega, srednjega tehniškega oz. strokovnega izobraževanja, poklicno-tehniškega izobraževanja odraslih kakor tudi programi poklicnih tečajev. Razpis ponuja najosnovnejše podatke o tem, kakšna je ponudba programov po regijah in tudi po tipu izobraževalnih ustanov na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja odraslih.

Koristni spletni naslovi za programe srednješolskega izobraževanja odraslih:

- informacije o srednješolskih izobraževalnih programih, namenjenih tudi odraslim in njihovih izvajalcih, najdete na spletnem naslovu: www.mss.gov.si (sledite »izobraževanje odraslih« in »vpisi in financiranje izobraževanja«)
- seznam novih in prenovljenih srednješolskih programov je objavljen na portalu Ministrstva za šolstvo in šport: www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/srednjesolsko_izobrazevanje/programi_v_ss/#c5880
- več o značilnostih prenovljenih srednješolskih programov najdete na spletni strani Centra RS za poklicno izobraževanje: www.cpi.si/izobrazevalni-programi/znacilnosti-izobrazevalnih-programov.aspx

Iskanje podatkov o prenovljenih srednješolskih programih nas pripelje do novih izrazov, kot so na primer uvodni pogovor, modularna zasnovanost, odprti kurikulum, osebni izobraževalni načrt ipd.. Posamezni izobraževalni moduli niso le sinonim za posamezni učni predmet, temveč pomenijo prepletanje vsebine dveh ali celo treh učnih predmetov. Modularna zasnova programa pomeni nov način dela ter tudi medsebojno usklajevanje učiteljev praktičnih, strokovno-teoretičnih in splošnih znanj. Pomembna novost prinaša tudi t.i. odprti kurikulum, katerega vsebino vsaka šola določi sama. To pomeni, da se bodo vsebine učnega načrta med posameznimi šolami razlikovale. Namen odprtega kurikuluma je predvsem ta, da se lahko šola hitro odzove na potrebe delodajalcev in da hitro sledi novostim v stroki.

V praksi se že srečujemo z odraslimi, ki jih zanima, če

Tudi v prenovljenih programih se srečujemo s t.i. postopkom priznavanja izpitov oz. predhodno pridobljenega formalnega ali neformalnega znanja. Z drugimi besedami gre za to, da se primerjajo vsebine programa, ki ga je odrasli že zaključil s predmetnikom programa, za katerega se želi usposobiti na novo. V postopek priznavanja je mogoče podati tako javne listine kot tudi dokazila o različnih oblikah neformalno pridobljenega znanja (npr. potrdila delodajalcev, dokazila o usposabljanju ipd.). Več informacij o teh postopkih lahko pridobite v izobraževalnih organizacijah, ki izpeljujejo izobraževanje, ki vas zanima.

se bo zaradi prenove podaljšalo število let izobraževanja. Kljub temu da nova navodila za prilagajanje izobraževanja prinašajo tudi novosti glede organizacijskih modelov (skupinski ali individualni), se organizatorji trudijo, da število let izobraževanja ostane nespremenjeno.

Pomembna novost, ki jo omogočajo novi srednješolski programi, pa je tudi možnost pridobitve nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK), in to celo v primerih, ko posameznik formalnega šolanja ne zaključi v celoti. Posamezni izobraževalni programi namreč določajo, kateri strokovni moduli omogočajo potrditev poklicnega znanja pred komisijo za nacionalne poklicne kvalifikacije. NPK namreč predstavlja formalno priznano usposobljenost, ki je potrebna za opravljanje določenega poklica.

Za odrasle z zaključeno štiriletno srednjo strokovno šolo ali za tiste, ki imajo zaključen četrti letnik gimnazije in niso opravili mature, pa so zanimivi programi poklicnih tečajev, ki omogočajo spremembo poklica v enem samem šolskem letu. Vključitev v poklicni tečaj omogoča pridobitev novih strokovnih znanj, splošni učni predmeti pa se upoštevajo iz prvotnega spričevala. Obratno možnost ponuja vključitev v maturitetni tečaj kot obliko priprave na opravljanje splošne mature četudi lahko osebe, ki so stare 21 let, pristopijo k opravljanju mature brez obiskovanja maturitetnega tečaja in tudi drugih izobraževalnih pogojev nasploh.

Za zvišanje stopnje srednješolske izobrazbe ni nikoli prepozno. Ker vse nas čaka vedno daljša delovna doba do upokojitve, velja zbrati pogum za vpis v srednjo šolo in še dolgo sejati sadove svojega učenja.

Alenka Sagadin Mlinarič
Svetovalno središče Maribor

Novosti v višješolskem izobraževanju odraslih

V Sloveniji izvajajo višješolsko izobraževanje javne in koncesionirane višje strokovne šole in zasebne višje strokovne šole.

Prenovljeni in novi višješolski programi so usklajeni z bolonjsko deklaracijo, ki prinaša modularno strukturo študijskih programov, izbirnost predmetov, tako da lahko študij prilagajate osebnim potrebam in usmeritvam, povezovanje teorije s prakso ter kreditni sistem ECTS (European Credit Transfer System). Kreditni sistem olajša mobilnost študentov in omogoča primerjavo med študijskimi programi v Sloveniji in v tujini, saj ga je prevzela večina evropskih držav. Višješolski študijski programi so ovrednoteni s 120 kreditnimi točkami (ECTS oz. KT) - vsak letnik s 60 KT in trajajo dve leti. Vanje se lahko vpisete z maturo, s poklicno maturo ali z mojstrskim oziroma poslovodskim izpitom, če imate tri leta delovnih izkušenj ter opravite preizkus znanja iz slovenščine in matematike ali angleščine na poklicni maturi. Študij je časovno in organizacijsko prilagojen izobraževanju odraslih in lahko poteka kot izredni študij s predavanji, vajami in izpiti ali pa kot študij na daljavo oz. e- študij preko interneta. Študij se zaključi z izdelavo in zagovorom diplomske naloge. Diplomanti pridobite višjo strokovno izobrazbo (raven 6/1) in nov poklic oz. strokovno izobrazbo. V višješolskih študijskih programih se prav tako upoštevajo znanja in spretnosti, ki ste jih pridobili v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja in jih boste dokazovali z listinami. O priznavanju predhodnega izobraževanja odloča študijska komisija institucije, v kateri ste vpisani v izobraževanje in ste nanjo naslovili prošnjo za priznavanje predhodnega izobraževanja ter vsa potrebna dokazila. Vsi višješolski

Več informacij o višješolskih študijskih programih je na spletni strani:

www.vss-ce.com/VPS

diplomanti lahko nadaljujete izobraževanje v visokošolskih študijskih programih pod pogoji in skladno z Merili za prehode med študijskimi programi. Tako so vsem, ki imate željo po nadaljevanju izobraževanja odprta vrata za nadaljnjo strokovno rast.

V tem študijskem letu predstavljajo novost višješolski program za gozdarstvo in lovstvo, ki ga izvajajo le na Šolskem centru v Postojni, višješolski strokovni program organizator socialne mreže, oblikovanje materialov ter medijska produkcija. Nekateri programi so prenovljeni, nekateri se izvajajo še na drugih enotah, v drugih krajih in ne le na sedežu višje šole.

Prisluhnite si, zaželite si tudi nemogoče, nato izpolnite svoje želje in vztrajno pojdite po svoji poti!

Biserka Plahuta
Svetovalno središče Velenje

Eden od novih višješolskih programov je »Organizator socialne mreže«. Je sodoben, fleksibilen in namenjen vsem, ki želite delati na področju sociale. V programu boste pridobili praktična znanja za izvajanje aktivnosti organiziranja in koordiniranja socialne pomoči v okolju ter sodelovali z ustanovami na tem področju. Usposobili se boste za sodelovanje v projektih, informiranje otrok in mladostnikov o njihovih pravicah, usmerjanje otrok in starejših v svetovalno pomoč, organiziranje učne pomoči, usmerjanje mladih na poti iskanja poklicnega cilja, organiziranje samopomočniške skupine, nudenje

prve svetovalne pomoči, organiziranje pomoči na domu, prostovoljno delo, animiranje mladih in starejših k aktivnemu organiziranju prostega časa. Študij traja dve leti. V 2. letniku boste lahko izbrali eno izmed usmeritev: otroci in mladostniki, družina ali stari človek. Naziv strokovne izobrazbe, ki ga boste pridobili je organizator socialne mreže / organizatorica socialne mreže ter višješolska izobrazba na ravni 6/1. Vpisni pogoji so enaki kot za druge višješolske programe, pred vpisom je potrebno opraviti še test za ugotavljanje komunikacijskih in socialnih kompetenc ter osebni razgovor.

Novosti v visokošolskem izobraževanju odraslih

Novosti v visokošolskem izobraževanju v šolskem letu 2009/2010 tudi v Sloveniji prinaša t.i. Bolonjska deklaracija, ki daje usmeritve za vse evropske države. Prinaša nove in prenovljene študijske programe, nov sistem študija (stopenjsko, vsebinsko, didaktično), enoten evropski visokošolski prostor s sistemom primerljivih diplom, večjo mobilnost (lažji prehodi med različnimi programi, stopnjami ter študijem v EU), hitrejšo pot zaključka študija in s tem lažjo zaposljivost doma in v EU.

Tristopenjski študij

Visokošolski študij je razdeljen na tri stopnje: diplomska, magistrska in doktorska stopnja. Diplomaska stopnja (1. stopnja), je razdeljena na visokošolski strokovni program in univerzitetni program. Namenjena je pridobivanju veščin in znanj, pomembnih za uspešen vstop v svet dela. Obe vrsti študijskega programa trajata 3 leta (razen izjem). Krajši študijski programi pomenijo hitrejšo pot do zaposlitve. Magistrski študij (2. stopnja) traja dve leti (razen izjem). Namenjen je nadaljnemu poglobljanju študija 1. stopnje ali dopolnitvi znanja z drugim področjem študija (kombinacija disciplin). Diplomant 2. stopnje je pripravljen za nadaljevanje študija in samostojno raziskovanje na doktorski ravni (3. stopnja) ali za vstop na trg dela.

Več informacij o visokošolskih programih in fakultetah je na spletni strani:

www.vpis.uni-lj.si

Razpis za vpis v študijskem letu 2009/2010

Odpira se vprašanje primerljivosti novega in starega sistema izobraževanja. Znanstveni magisterij je ukinjen. Namesto njega nastopa strokovni magisterij, ki je po stopnji v novi klasifikaciji izenačen z univerzitetno izobrazbo po predhodni klasifikaciji.

Prehodnost med programi in stopnjami

Med programi in stopnjami je možna sprememba študija na isti stopnji. Možna je prehodnost med višješolskimi programi in programi 1. stopnje kot tudi prehod na drugo študijsko področje na višji stopnji, ob upoštevanju meril za prehodnost. V primeru, da študent želi po prvi stopnji zamenjati strokovno področje, lahko fakulteta za vstop na 2. stopnjo zahteva do največ 60 KT točk diferencialnih obveznosti, torej eno dodatno leto študija.

Stari in novi študijski programi

Stari študijski programi se ob uveljavitvi novih študijskih programov ne izvajajo več. Študentje, vpisani v stare študijske programe, imajo pravico dokončati študij pod pogoji, ki so veljali ob vpisu (v kolikor niso študija prekinili za več kot 2 leti).

Vpis na univerzitetne programe tudi s poklicno maturo in petim predmetom

Veliko visokošolskih zavodov je v šolskem letu 2009/2010 ponudilo možnost vpisa na univerzitetne študijske programe 1. stopnje kandidatom, ki so zaključili izobraževanje s poklicno maturo in opravljenim petim predmetom v okviru splošne mature.

Mojca Sikošek

Svetovalno središče Ljubljana

Pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije - NPK

Večkrat se v svetovalnem središču srečamo s stranko, ki ima veliko delovnih izkušenj in kompetenc na določenem strokovnem področju. Po več letih dela delodajalec nenadoma zahteva javno veljavno spričevalo. Stranka pa ni preveč navdušena nad idejo, da bi morala ponovno skozi proces srednješolskega izobraževanja... Ali pa stranka že ima poklic, vendar bi rada pridobila novega, dodatnega. Zdi se ji nesmiselno, da bi opravljala vrsto odvečnih, na videz nekoristnih izpitov, na koncu celo poklicno maturo... Zanima jo, ali ne bi vendarle zadoščalo, da opravi kar kakšen krajši tečaj. To bi ji ustrezalo tudi glede na to, da ima obveznosti v službi in v družini... Ste se našli v kateri od opisanih zgodb?

V takih primerih stranki svetujemo, da si pridobi certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije (na kratko NPK). Certifikat NPK je javno veljavna listina, s katero posameznik dokazuje usposobljenost za opravljanje določenega poklica ali pa sklopov nalog znotraj poklica. Certifikat NPK je mogoče pridobiti v tako imenovanih postopkih preverjanja in potrjevanja NPK. Izvajajo jih pooblašene ustanove po vsej Sloveniji. Praviloma si lahko certifikat NPK pridobi vsaka oseba, ki je stara najmanj 18 let in ima končano najmanj osnovno šolo. Za veliko NPK pa so opredeljeni še dodatni pogoji glede izobrazbe, starosti ter seveda znanj in izkušenj. Pogoji in znanja, ki so predpisani za pridobitev certifikata za posamezno NPK, so natančno določeni v poklicnih standardih in v katalogih standardov strokovnih znanj in spretnosti za posamezne NPK. Postopek se na prvi pogled zdi nekoliko zapleten, saj od kandidata zahteva kar precej angažiranosti pri zbiranju različnih dokumentov, dokazil in potrdil. Vendar mu pri tem pomagajo svetovalci v ustanovah, ki so pooblašene za izvajanje teh postopkov. Svetovalci kandidatom pomagajo pri izbiri ustreznega NPK in jih vodijo skozi celoten postopek. Pomoč pa je mogoče dobiti tudi v svetovalnih središčih za izobraževanje odraslih.

Ko se torej nekdo odloči, da želi pridobiti certifikat NPK, se mora najprej odločiti, katera NPK ustreza njegovim izkušnjam, znanju in potrebam. Poiskati mora ustanovo, ki je pooblašena za izvajanje postopkov preverjanja in potrjevanja za njegovo NPK, ter se prijaviti v postopek. Pri izbiri ustreznega NPK in pri zbiranju ustreznega izvajalca mu lahko pomaga svetovalno središče.

Seznam poklicev, ki si jih je mogoče pridobiti skozi postopke certificiranja NPK, je pester in se ves čas dopolnjuje. Zelo pogosti so NPK na področju gradbeništva, prevoznštva, vzdrževanja cest, oskrbovanja na domu, gostinstva, kozmetike, kovinarstva, računalništva... Natančen seznam vsem NPK, skupaj s poklicnimi standardi in katalogi standardov strokovnih znanj in spretnosti ter organizacijami – izvajalkami postopkov, ponuja spletna stran www.nrpslo.org. Sistem NPK je predstavljen tudi na spletni strani Državnega izpitnega centra www.ric.si/kvalifikacije/splosne_informacije

Če je potrebno, se kandidat vključi v dodatna usposabljanja, večinoma v obliki tečajev. S pomočjo svetovalca pripravi osebno mapo oz. portfolijo, nekakšno zbirko vseh dokumentov in dokazil. Na koncu pred tričlansko komisijo dokazuje in zagovarja svoja znanja in usposobljenost. V določenih primerih, ko ima kandidat dovolj delovnih izkušenj in znanj, se postopek skrajša samo na potrjevanje in kandidatu potem ni treba praktično dokazovati svoje usposobljenosti. Seveda pa je certifikat mogoče pridobiti tudi skozi javno veljavno poklicno oz. strokovno izobraževanje – bodisi z dokončanjem programa ali predpisanih modulov znotraj programa. Večinoma se za to odločajo mladi, vključeni v redno poklicno ali strokovno izobraževanje, posamezniki, ki so že končali ustrezen program, ali taki, ki programa niso dokončali.

Pridobitev certifikata NPK bo v šolskih letih 2009/10 in 2010/11 zagotovo zanimiva tudi zaradi razpisa Zavoda RS za zaposlovanje »Znanje uresničuje sanje« (več na spletni strani: www.ess.gov.si in klik na »Javni Razpisi«). Ta kandidatom, ki so v rednem delovnem razmerju in imajo dokončano največ V. stopnjo izobrazbe, omogoča povrnitev stroškov, ki nastanejo v postopku pridobitve certifikata, do višine 600 €. Informacije o razpisu ter pomoč pri izpolnjevanju vloge lahko zainteresirani poiščejo v najbližjem svetovalnem središču (njihove kontaktne naslove najdete na strani 2 tega časopisa).

Valentina Uran
Svetovalno središče Zasavje

Aktualni izobraževalni programi spopolnjevanja za delo

Ob prebiranju medijev, ki z informacijami obeležujejo neizprosno sodobnega poslovnega okolja ter ekonomsko in socialno krizo, se zdi, kot da smo čisto pozabili na ljudi. Toda ravno zdaj potrebujemo dobre kadre. Bolj kot kdaj prej moramo z njimi skrbno ravnati in okrepiti vlaganje v njihov razvoj ter ohranjanje kondicije. Za to potrebujemo nov način razmišljanja in vodenja. Zato se v tem obdobju intenzivirajo tudi različne vrste usposabljanj za vodenje. Prav tako veliko pozornosti posvečamo pridobivanju komunikacijskih sposobnosti ter sposobnosti za uspešne in kakovostne medosebne odnose.

Zavedati pa se moramo dejstva, da brez nosilcev sprememb – ljudi z novim načinom razmišljanja – uspeha v borbi za preživetje ne bo. Zato se mora tudi posameznik zavedati, da je odgovornost za osebni razvoj na njegovih ramenih, da torej izobraževanje ni le pravica, ampak tudi dolžnost. Le z nenehnim vlaganjem v osebni razvoj bo lahko prispeval k dodani vrednosti organizacije in razvoju družbe sploh ter ohranil konkurenčnost na trgu dela.

Pregled aktualnih možnosti izobraževanja odraslih za spopolnjevanje za delo si lahko ogledate na spletni strani:

www.acs.si/pregled

Prav izobraževanje odraslih ima pri reševanju kriznega obdobja zelo pomembno vlogo, saj morajo ljudje v kratkem času povečati svojo usposobljenost, kompetentnost in zvišati stopnjo osebne zaposljivosti. Glede na omenjeno pogledjmo naslednje:

a) Najbolj iskana usposabljanja za delo

Usposobljenost za poklic dokazujemo z dokazili formalnega izobraževanja (spričevala, diplome) in ravno tako z dokazili pridobljenimi po neformalni poti. Primer slednjih so nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK), ki se vedno bolj uveljavljajo tudi v Sloveniji. Delodajalci in Zavod RS za zaposlovanje vzpodbujajo ljudi v vključevanje v usposabljanje za pridobitev naslednjih NPK: varnostnik, voznik v cestnem prometu, socialni oskrbovalec na domu, operater na CNC stroju, pomočnik kuharja, hišnik, izdelovalec in oblikovalec spletnih

strani, maser, izvajalec zidanja in ometavanja ter plamenski varilec in spajkalec.

b) Aktualna izobraževanja za izboljšanje kompetentnosti

Človek je kompetenten za delo in življenje, če se zmore ustrezno odzivati na sproti nastajajoče življenjske in delovne izzive ter probleme. Delodajalci ocenjujejo, kako sposobni oziroma kompetentni ste opraviti naloge na delovnem mestu. Kompetentnost zaposlenih izboljšujemo na osnovi poznavanja razlike med potrebami delovnega procesa in dejanskimi kompetencami zaposlenih. Iz podatkov, objavljenih v razpisih za delovna mesta, je moč razbrati, da delodajalci od zaposlenih v največji meri pričakujejo dodatna znanja s področja računalništva in tujih jezikov. Delodajalci v večini primerov želijo, da njihovi zaposleni obvladajo vsaj osnovno znanje računalništva (word, excel, internet, e-pošta ter tudi avtocad), ter angleškega in nemškega jezika. Veliko povpraševanje oz. zanimanje je v zadnjem času moč zaznati tudi glede usposabljanj s področja knjigovodstva, opravljanja strokovnega izpita iz upravnega postopka ter usposabljanj za pridobitev vozniškega izpita C kategorije.

Novi delovni izzivi pa bodo prinašali tudi nove izzive v pridobivanju znanja. Pomembno je in bo, da ljudje vzdržujemo stopnjo zaposljivosti z neprestanim učenjem in razvijanjem, z vzdrževanjem osebne ustvarjalnosti in sposobnosti, da se inovativno odzivamo na reševanje sprotih izzivov in problemov, da znamo med mnogimi možnostmi hitro in pravilno izbrati.

Vida Andrejaš

Svetovalno središče Posavje

Odkrivanje poklicnega cilja

Izbira poklica je ena najzahtevnejših življenjskih odločitev. Vsak od nas si je verjetno že kot majhen otrok jasno predstavljal »kaj bo, ko bo velik«. Toda marsikdo od nas ne pride v življenju do poklica, ki bi ga tudi osebnostno izpolnil. Razlogov za to je lahko več: nepremišljena odločitev na prehodu iz osnovne v srednjo šolo ali kasneje pri izbiri študija, socialne okoliščine, kot so npr. pomanjkanje sredstev, nespodbudno domače okolje ipd. Pogosto pa je lahko vzrok v tem, da niti sami ne vemo, kaj nas zanima in izberemo prvo možnost, ki vsaj približno zadovolji naše želje. Veliko odraslih ostane v poklicu, ki so si ga pridobili v rednem izobraževanju, v kolikor jih okoliščine ne pripeljejo do tega, da postane nevzdržno na delovnem mestu, bodisi izgubijo zaposlitev ali pa si zaželijo sprememb na poklicnem področju. Mlajši odrasli se na drugi strani soočajo s problemom dolgotrajnega iskanja prve zaposlitve in iščejo poti iz slepe ulice. V teh primerih moramo narediti premislek o morebitni spremembi poklica oziroma o pridobivanju novih znanj in veščin, ki bi nas pripeljale do večjega osebnega zadovoljstva.

Pri spremembi poklica oziroma pri nadaljevanju poklicne poti je nepogrešljiv dotok znanja in veščin, ki so potrebne za kvalitetno načrtovanje poklicne poti in vztrajanje pri sprejetih odločitvah. Veliko odraslih niti ne ve, kje bi poiskali pomoč. Pomagajo vam lahko strokovne službe za informiranje in svetovanje. Ena od teh

je Svetovalno središče za izobraževanje odraslih, ki vam nudi kakovostne informacije o možnostih šolanja oziroma pridobivanju znanj in veščin (o izobraževalnih programih, pogojih vpisa, izvajalcih, možnosti finančne pomoči ...). S pomočjo svetovalke lažje prepoznavate svoje lastnosti, interese, talente, veščine ter druge osebnostne potencialne, ki so temelj načrtovanja poklicne poti. Naslednji korak je izdelava akcijskega načrta, v katerem skupaj s svetovalko opredelite poklicne prioritete (kratkoročne in dolgoročne izobraževalne in zaposlitvene cilje), poti za njihovo uresničevanje ter načine spremljanja in reševanja težav, ki vas pri uresničevanju načrta spremljajo. Svetovanje večinoma poteka individualno, preko poglobljenega in zaupnega svetovalnega pogovora ob podpori najrazličnejših svetovalnih pripomočkov (vprašalniki, računalniški program Kam in kako, pomembni spletni portali), ki vam še dodatno pomagajo raziskati vaše osebnostne lastnosti, interese, veščine in možnosti zaposlitve v željenem poklicu.

Nenadnih sprememb in uresničitve dolgoročnih ciljev ni pričakovati čez noč, je pa pomembno, da nenehno delujemo v smeri cilja in počasi napredujemo. Zato poklicno svetovanje lahko bistveno pripomore k načrtovanju poklicne poti, še posebno, kadar izbirate poklic in šolanje, ali ga želite spremeniti oziroma se znajdete v slepi ulici in ne veste, kako in kam naprej.

Tina Kržišnik

Svetovalno središče Novo mesto

V Sloveniji imamo nov spletni portal »e-svetovanje« apl.ess.gov.si/eSvetovanje

Na portalu je vrsta pripomočkov in vodil, ki omogočajo odkrivanje vaših osebnostnih lastnosti, interesov ter kompetenc. Ob hkratni seznanjenosti s trgom dela in pridobivanjem veščin iskanja zaposlitve, ki jih portal omogoča, lahko sami, ali skupaj s svetovalko načrtujete lastne izobraževalne in zaposlitvene cilje, si naredite svoj načrt in spremljate uresničevanje le-tega.

Novi poklici in poklici prihodnosti

Ljudje običajno stremimo navzgor. Zastavljamo si cilje, ki jih prej ko slej uresničimo. Poleg tega da sebi in svojim najbližjim želimo predvsem zdravja, sreče, zadovoljstva, spoštovanja in uspehov, pogosto razmišljamo tudi o tem, da bi imeli veliko koristnega znanja in zanimiv poklic, v katerem bi za svoje delo dobili ustrezno priznanje in imeli občutek, da nas ljudje potrebujejo. V družbi, v kateri živimo, iščemo svoje mesto, ugled in dober socialno-ekonomski status. Pot je vse prej kot preprosta, še posebej pri razvoju poklicne kariere.

Družbene spremembe ne prinašajo le spremenjeno naravo dela in prostega časa, temveč tudi učenja, izobraževanja, usposabljanja oziroma življenja nasploh. Posledično današnji trg dela zahteva vedno bolj spreminjajoče profile poklicev, spretnosti, kvalifikacije in izkušnje.

Na področju srednješolskega izobraževanja (nižje in srednje poklicno, srednje strokovno, poklicno-tehniško, splošno ter na poklicnem in maturitetnem tečaju) smo v zadnjih letih pričali korenitim spremembam, ki se odražajo v novih in prenovljenih programih, novem poime-

novanju poklicev, novih učnih predmetih in modulih ter dodajanju novih in novih strokovnih znanj.

Če je v bližnji preteklosti pri poklicni odločitvi veljalo »izberi si poklic, v katerem uživaš«, danes to ni več edino vodilo, ki vpliva na našo izbiro poklica. Rešitev se skriva v ustreznem razmerju med poklicno željo in uporabnostjo poklica oziroma zaposljivostjo. Zato je dobra informiranost in poznavanje razmer na slovenskem kot evropskem trgu dela pomemben korak k perspektivni poklicni izbiri.

Na podlagi svetovnih in evropskih zaposlitvenih trendov in mnenj slovenskih kadrovskih strokovnjakov ugotavljamo, kateri so poklici, ki veljajo za najperspektivnejše. Po napovedih bodo najhitreje naraščale potrebe po poklicih, ki bodo povezani z **zdravstvenim varstvom in nego**, saj se prebivalstvo čedalje bolj stara. Obenem se pričakuje porast povpraševanja **po visokošolskih profesorjih, poklicnih voznikih tovornih vozil** idr..

V Sloveniji je največji primanjkljaj med poklici v okviru naravoslovno-tehniških usmeritev. Najbolj so iskani **kadri s področja strojništva, elektrotehnike, računalništva, kemije, farmacije, financ in zavarovalništva**. Veliko potreb se kaže tudi po **profesorjih razrednega pouka, angleščine in matematike**, več povpraševanja kot ponudbe je po **medicinskih sestrah, fizioterapevtih in zdravnikih**. Na slovenskem trgu dela imajo prihodnost tudi vsi s poklicno izobrazbo **strojne, gradbene, trgovske, gostinske smeri in vozniki s C in E kategorijo**.

Prihodnost je tukaj. Od vsakega od nas je odvisno, kako jo bomo izkoristili. Lahko se odločimo za aktivno delo ter zadovoljevanje lastnih ciljev, lahko pa hkrati izpolnjujemo tudi cilje drugih.

Marija Fermišek
Svetovalno središče Gorenjska

Domače spletne strani o zaposlovanju:

www.prosnja.info/b/baze-zaposlitve.html

www.ess.gov.si

www.stoletje.com/borzadela

www.profil.si

www.adecco.si

www.mojakariera.si

www.severnica.com

www.svetlakariera.com

www.zaposlitev.net

www.mojedelo.com

sl.kadis.si

www.atama.si

www.manpower.si

www.advise.si

www.kariera-on.net

zaposlitev.delo.si

www.trenkwalder.com/sl/si

Tuje spletne strani o zaposlovanju

www.ess.gov.si/slo/Eures/eures.htm

www.monster.com

www.stepstone.com

www.totaljobs.com

www.careerbuilder.com

Razvoj poklicne kariere

Izobraževalci odraslih se danes še posebej trudimo izobraziti takšen kader, ki bo imel v prihodnosti tudi možnost zaposlitve. Naš namen je z ustreznim izobraževanjem prispevati k izgradnji osebne kariere vsakega od nas. Osebna kariera pomeni dojemanje lastnega dela kot izpolnitve samega sebe, saj le dela, ki jih človek z veseljem opravlja, nudijo pravo zadovoljstvo in prispevajo k osebni rasti. Z željo, da bi našim udeležencem nudili ne le izobraževalne programe, ampak tudi informiranje in svetovanje ob spremembah poklicnih ali izobraževalnih poti, smo odraslim v podporo v mreži vseh štirinajstih slovenskih svetovalnih središč.

Vsaka izobraževalna pot od vsakega posameznika zahteva veliko vložene truda ter odgovodovanja trenutnim zadovoljstvom, saj se takšen udeleženec zaveda pomena izobrazbe in določenih ugodnosti, ki jih mu bo zavoljo tega življenje prineslo v bodočnosti. Posamezniki, ki tako razmišljajo, v izobrazbeni in karierni poti tudi največ dosežejo. To potrjujejo naše izkušnje in tudi naši udeleženci. Ob tem nikakor ne smemo pozabiti na potrebno motivacijo, ki jo posameznik mora imeti, da se sploh odloči za takšno pot. Naloga tudi našega Svetovalnega središča Ptuj je, da posameznike vedno spodbuja in motivira, da svojo energijo pretvorijo v konkretne rezultate.

V vsakem okolju je moč najti primere dobre prakse, ki navedene trditve potrjujejo. V našem primeru bi izpostavili primer udeleženca, v katerem je že dalj časa tlela želja po spremembi poklicne kariere. Po poklicu je ključavničar, a mu kovinarstvo enostavno ni bilo pisano na kožo. Izziv mu je predstavljala možnost nove poti, ki se mu je povsem nepričakovano odprla – udejstvovanje v turizmu. Za doseg tega cilja je iskal različne izobraževalne ustanove; na koncu se je odločil, da bo svojo poklicno kariero gradil na Ljudski univerzi Ptuj. Po njegovih besedah je tej odločitvi botrovalo več dejavnikov: razu-

mevajoč in strpen kader, reference LU Ptuj, fleksibilnost in razumevanje, pravočasna pridobitev ustreznih in natančnih informacij v Svetovalnem središču – vzdrževanje pozitivne klime, ki mu je omogočala motivacijo za uspešen zaključek izobraževanja.

Izbira programa Gostinski tehnik je temeljila na njegovem osebnem spoznanju, da je »to tisto nekaj«. Zaradi te že izdelane želje in s čvrsto zastavljenim ciljem je gospod Franci Gerdak po opravljenem izobraževanju hitro našel ustrežno zaposlitev zase, s čimer je pridobil na samozavesti in se tako še bolj uspešno uveljavil pri delodajalcih. Pridobljeno znanje mu je omogočalo pridobivanje dragocenih delovnih izkušenj, s pomočjo katerih se je lahko uspešno kosal s konkurenco na trgu dela. S ponosom povemo, da je danes vodja gostinstva v Termah Ptuj.

Za konec gospod Franci Gerdak priporoča vsem, ki še колеbajo pri vključitvi v izobraževanje, da naj »...prisluhnejo sami sebi in se prepričajo, da so na pravi poti, pravočasno pridobijo ustrezne informacije, si postavijo jasno vizijo in realne cilje, med samim izvajanjem programa naj čim bolj tesno sodelujejo z mentorjem, ob morebitnih težavah pa naj se o njih pravočasno pogovorijo z organizatorji izobraževanja.«

Mateja Hlupič
Svetovalno središče Ptuj

Za pomoč pri razvijanju poklicne kariere, najdete koristne informacije in pripomočke, tudi na naslednjih spletnih portalih:

www.mojaizbira.si

sl.kadis.si/domov/

apl.ess.gov.si/eSvetovanje

Vesna Turčan:

Z mozem sva se zaradi mojega dela preselila v Slovenijo. Prej sva živela na Slovaškem. Za Svetovalno središče Murska Sobota sva prvič slišala v mestni knjižnici, kjer sva iskala knjige za učenje slovenskega jezika. Obiskala sva Svetovalno središče in v prijetnem in prijateljskem razgovoru s svetovalcem, dobila podrobne informacije o možnostih učenja slovenskega jezika in nasvete v zvezi z zaposlovanjem.

Pomoč sva poiskala v svetovalnem središču

Mož se je na Ljudski univerzi vključil v Klub za iskanje zaposlitve, sama pa še moram nostrificirati spričevalo o specializaciji iz pediatrije in opraviti nekaj dodatnih strokovnih izpitov. Prav tako pa moram opraviti še izpit iz slovenskega jezika, ki se ga z možem že učiva.

Vsekakor pa predlagam vsem, ki potrebujejo informacije in nasvete za učenje in izobraževanje, da obišejo svetovalno središče. Prepričana sem, da vam bodo zaposleni pomagali po svojih najboljših močeh.

Kako razvijamo učne strategije in odpravljamo učne težave

Svetovalna središča za izobraževanje odraslih obiskuje veliko odraslih, predvsem tistih, ki želijo nadaljevati izobraževanje. Velikokrat so že odločeni oziroma motivirani za učenje, kar izvira iz njihove lastne želje ali vzpodbud delodajalca, Zavoda za zaposlovanje ipd.

Kljub temu da je njihova samomotivacija za učenje že prisotna, lahko kasneje prihaja do učnih težav. Razloge gre iskati v različnih dejavnikih, naša praska pa je pokazala, da učne težave pri motiviranih posameznikih nastopijo predvsem pri učenju vsebine, ki jim je delala težave že v času rednega šolanja. Velikokrat je tu prisotno tudi pomanjkanje samozavesti.

Z učno pomočjo lahko pomagamo pri poznavanju in zmožnosti uporabe ustreznih učnih strategij, odkrivanju

prednosti in pomanjkljivosti udeleženčevega znanja, njegovih močnih in šibkih področij. Tako lahko učne težave odpravljamo na različne načine, vedno pa je potrebno najprej odkriti njihov izvor. Ena od rešitev je postopnost pri reševanju, kjer izhajamo iz praktičnega primera (npr. začnemo reševati lažje naloge in prehajamo na vedno težje).

Izredno velikega pomena je tudi dobro upravljanje s časom in informacijami, kajti večina odraslih, ki ponovno vstopa v izobraževanje, ima poleg šole še službo in družino.

Ker se skozi izobraževanja velikokrat pojavi dvom o nadaljevanju ali zaključku izobraževanja, je pomembno tudi vzpodbujanje pri vztrajanju v procesu učenja ter odkrivanju zmožnosti pri premagovanju ovir.

Z učenjem in izkušnjami pridobivamo različne kompetence, ki so kombinacija znanja, spretnosti in stališč. Ključne kompetence pa so tiste, ki jih vsi ljudje potrebujemo za osebno izpolnitev in razvoj, dejavno državljanstvo, socialno vključenost in pridobitev zaposlitve.

Ena ključnih kompetenc vseživljenjskega učenja je tudi kompetenca Učiti se učiti, ki opredeljuje sposobnost učiti se in vztrajati pri učenju, organizirati lastno učenje, vključno z učinkovitim upravljanjem s časom in informacijami, individualno in v skupinah. Ta kompetenca vključuje zavest o lastnem učnem procesu in potrebah, prepoznavanju priložnosti, ki so na voljo, in sposobnost premagovanja ovir za uspešno učenje.

Tina Bazjako

Svetovalno središče Postojna

Vili Zver:

V jeseni 2008 sem se, po 25 letih dela kot zidar, znašel na Zavodu. Poslali so me v tečaj za delo z vilicarjem. V našo skupino je nekega dne prišel svetovalec iz Svetovalnega središča. Govoril nam je tudi o tem, da lahko za tisto kar znam delati, pridobim potrdilo, brez da bi se moral vpisati v šolo. Prvič sem slišal za NPK. Stvar se mi je zdela zanimiva. V pisarni so mi povedali, kako poteka postopek za poklicno kvalifikacijo. Skupaj smo pripravili vzorce potrdil o tem, kaj vse znam in sem v praksi že delal. Obrtniki so mi moje delovne izkušnje potrdili, na zavodu pa so mi odobrili plačilo preverjanja. Spet sem se oglasil v središču. Poklicali so na šolo in se dogovorili

Iz brezposelnosti s pomočjo NPK

za termin. Šel sem na razgovor. Bolj kot se je bližal dan preverjanja, bolj me je skrbelo. S šolo v mladosti nisem imel preveč dobrih izkušenj.

Pred preverjanjem sem poklical v središče. Povedali so mi, da bo vse v redu. Prvi dan sem imel pisno preverjanje, drugi dan pa sem moral v praksi pokazati, kaj znam. Delal sem tako kot vsak dan. Po končani nalogi mi je predsednik komisije stisnil roko in rekel: »Imeli ste zahtevno nalogo in ste jo odlično opravili«. Spet sem zaposlen in svoje delo z veseljem opravljam. Zadovoljen pa sem tudi, da lahko vsakemu pokažem potrdilo o tem, kaj znam in česa sem sposoben.

Status udeleženca izobraževanja odraslih

Ko se odrasli vpišejo v izobraževalne programe, si pridobijo **status udeleženca v izobraževanju odraslih**. Kaj ta status pravzaprav pomeni? Odrasli si z njim pridobijo pravico do strokovno organiziranega izobraževanja in do drugih pravic, določenih z Zakonom o izobraževanju odraslih.²

Za udeležence izobraževanja odraslih, ki se izobražujejo po javno veljavnih programih osnovnošolskega, poklicnega, srednjega in višjega strokovnega izobraževanja in so mlajši od 27 let, je pomembna določba zakona, ki njihove pravice izenačuje s pravicami dijakov. Tako imajo ti udeleženci pravico do:

- zdravstvenega varstva iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje,
- in pravico do drugih ugodnosti ter pravic (na primer: prevozi, štipendiranje, opravljanje začasnih ali občasnih del prek pooblaščenice organizacije za posredovanje dela) v skladu s posebnimi predpisi.

Pogoj za uveljavljanje teh pravic pa je, da udeleženci niso v delovnem razmerju ali prijavljeni kot brezposelne osebe in da se ne izobražujejo v skladu s predpisi o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti.

Status udeleženca v izobraževanju odraslih preneha, ko udeleženec uspešno konča izobraževanje ali z izpisom iz tovrstnega izobraževanja.

V nekaterih primerih ta status odraslim omogoča tudi pridobitev sredstev za sofinanciranje njihovega izobraževanja. Obstaja kar nekaj možnosti, s katerimi si odrasli lahko pridobijo del sredstev za izobraževanje (če izpolnjujejo določene pogoje).

Javno povabilo za sofinanciranje šolnin za zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja v šolskih letih

2007/2008, 2008/2009 in 2009/2010 objavlja Ministrstvo za šolstvo in šport in je namenjen sofinanciranju izobraževanja odraslih, ki se izobražujejo v programih za pridobitev srednješolske izobrazbe (vse stopnje) ali za pridobitev delovodskega, poslovodskega in mojstrskega izpita. Objavljen je na spletni strani Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendiranje www.sklad-kadri.si

Program izobraževanja za brezposelne osebe je program izobraževanja in usposabljanja za brezposelne, ki ga izvaja Zavod RS za zaposlovanje (www.ess.gov.si). Brezposelnim omogoča pridobitev osnovnošolske izobrazbe, srednje izobrazbe (poklicne, splošne in strokovne), višje strokovne, visoke strokovne in univerzitetne izobrazbe, pa tudi vključitev v druge splošne javno veljavne izobraževalne programe za odrasle (npr. UŽU - usposabljanje za življenjsko uspešnost, PUM - projektno učenje za mlajše odrasle).

Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendiranja (www.ad-futura.si) razpisuje in objavlja državne in kadrovske štipendije v Sloveniji in tujini, objavlja pa tudi različne razpise za sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja. Na voljo imajo tudi brezplačno številko, kjer lahko dobite vse informacije v zvezi s tem - 080 81 21.

Znanje uresničuje sanje je razpis Zavoda RS za zaposlovanje (www.ess.gov.si/slo/Dejavnost/JavniRazpisi/22-05-09/22-05-09.htm) in omogoča zaposlenim odraslim sofinanciranje jezikovnih in računalniških tečajev ter sofinanciranje pri pridobitvi nacionalnih poklicnih in temeljnih kvalifikacij.

Nenazadnje je mogoče pridobiti sredstva za izobraževanje tudi v obliki bančnega posojila. Večina bank v Sloveniji ponuja za izobraževanje ugodna posojila. Njihovo ponudbo si lahko ogledate na spletu ali pa se oglasite osebno v bančnih poslovalnicah.

Andreja Dobrovoljc
Andragoški center Slovenije

² Uradni list RS, št. 110/2006.

KOLOFON

INFO-ISIO-2009: Publikacijo sta uredili Tanja Vilič Klenovšek in Andreja Dobrovoljc, Andragoški center Slovenije. Časopis je nastal v okviru dejavnosti štirinajstih slovenskih Centrov vseživljenjskega učenja. Operacijo (dejavnost Centrov vseživljenjskega učenja) delno financirata Ministrstvo za šolstvo in šport ter Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Izvaja se v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 - 2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja, prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Prispevke so pripravili: sodelavci 14 svetovalnih središč za izobraževanje odraslih, ki delujejo v okviru dejavnosti 14 Centrov vseživljenjskega učenja in sodelavki Andragoškega centra Slovenije. **Fotografije:** arhiv svetovalnih središč za izobraževanje odraslih, **Oblikovanje in prelom:** Irena Hlede, Pro anima d.o.o., **Tisk:** Tiskarna Pleško, **Naklada:** 6.500 izvodov. **Izdano:** september 2009.

Moja izobraževalna pot

Darko Zdravec

Devetdeseta leta so bila v tedanji državi »zlata leta«. Zame so bila to leta dobrega standarda. Cenjena je bila pridna delovna sila (tudi) brez izobrazbe. Take delavce so potrebovali tudi v podjetju Mura.

Osnovno šolo sem uspešno zaključil – s prav dobrim uspehom. Razmišljal sem o nadaljnjem izobraževanju in se celo vpisal v srednjo šolo v Maribor. Pa vendar so me okoliščine v smislu dobre plače in ugleda, ki so ga imeli zaposleni v Muri, pripeljale do tega, da sem se zaposlil. Pridobil sem si finančno samostojnost, veliko delovnih izkušenj, se navadil timskega dela.

Glede na vse spremembe v gospodarstvu pa sem po sedemnajstih letih začel razmišljati o tem, kako postaja moja prihodnost v tovarni negotova. Začel sem razmišljati o vseh možnih scenarijih v primeru, da bi ostal brez dela. Pomislil sem na svoja leta, spraševal sem se, ali in kje naj iščem drugo delo. Bil sem brez poklica in spraševal sem se tudi, kakšne možnosti za izobraževanje imam.

Misel na mojo družino in moja dva mladoletna sinova me je gnala naprej. Naključje je ravno takrat pripeljalo

v naš pevski zbor Lujza, za katerega sem vedel, da dela kot svetovalec za izobraževanje odraslih. Že po prvem pogovoru o mojih dilemah me je povabil, naj se oglasim pri njem.

S prepričljivimi besedami in nasveti me je opogumil, da sem začel intenzivno iskati možnost pridobitve poklica. Po vseh predstavljenih programih in objavljenih razpisih sem se odločil za vpis na zdravstveno šolo Murska Sobota.

Po prvih urah predavanj je izginila moja negotovost in strah pred neznanim, pred tem, da ne bom zmogel. Pri moji odločitvi so me podprli in mi v vseh letih stali ob strani moji domači. Tako sem po petih letih končal V. stopnjo izobrazbe in si pridobil poklic tehnik zdravstvene nege. Za to se moram v veliki meri zahvaliti tudi uvidevnosti in prizadevanjem vseh profesorjev na šoli.

Danes, ko kot pripravnik stopam po hodnikih bolnišnice, se ponosno oziram na minula leta. Ponosen sem na prehojeno pot. Vsem tistim, ki razmišljajo, da bi nekaj storili zase, pa pravim: »Vztrajajte, uspelo vam bo«.

Anton Sobočan

Po končani osnovni šoli sem se vpisal na srednjo gradbeno tehniško šolo v Maribor, ki sem jo tudi uspešno končal. Nato sem se vpisal na Visoko gradbeno šolo v Mariboru, vendar sem študij prekinil, predvsem zaradi hotenja po zaslužku in osamosvojitvi, saj v tistih časih (leto 1978) ni bilo nobenega problema za zaposlitev. Po poslanih prošnjah za delo sem bil sprejet v treh delovnih organizacijah, saj so bile potrebe po gradbenih tehnikih velike. V letu 1982 sem tudi naredil strokovni izpit za odgovornega vodjo del, saj takratna zakonodaja ni predpisovala višje in visoke izobrazbe za vodenje zahtevnih objektov. Tako sem vse do leta 2006 opravljal različna dela v gradbeništvu, od vodje gradbišč, nadzora, vodje proizvodnje, tehničnega direktorja do direktorja gradbenega podjetja. Z leti se je zakonodaja spreminjala in tako je ZGO-1 prinesel spremembo, da kot gradbeni tehnik ne morem več opravljati vodenja zahtevnih objektov v gradbeništvu.

Pojavljale so se razne oblike izobraževanja, razne višje in visoke strokovne šole, tudi privatne, zato sem ob priliki izvajanja šolskega objekta za potrebe odraslih prišel v stik s svetovalcem Svetovalnega središča v Murski Soboti, g. Alojzom Sraka. Razložil sem mu moj problem in videnje tega problema, on mi je svetoval, naj se od-

ločim za izredni študij na eni od višjih strokovnih šol. Po poizvedovanju o programih študija in lokacijah mi je priporočil Višjo strokovno šolo v Celju, saj je ta šola objavila razpis za izvedbo študija na lokaciji v Murski Soboti. Poklical sem še nekaj kolegov iz svoje stroke, ki so bili pripravljene študirati, in tako smo v letu 2006 opravili vpis in pričeli s predavanji v Murski Soboti. Tudi družina in sodelavci v podjetju, kjer sem zaposlen, so prisluhnili moji odločitvi in me skozi študij tudi bodrili in podpirali. Po opravljenih izpitih sem pristopil k izvedbi diplomskega dela in v mesecu juniju 2009 tudi uspešno diplomiral. Tako sem pridobil poklic in strokovni naziv inženir gradbeništvu.

Želim povedati, da ni nikoli prepozno za študij, saj so programi v višjih in visokih strokovnih šolah prirejani tako, da lahko študij obvladuješ ob delu in svoje strokovno znanje uspešno nadgrajuješ pri predavanjih in izpitih. Tudi profesorji so dojemljivi za znanja in izkušnje iz prakse, tako da ni bilo nobenih problemov pri navezovanju stikov na strokovnem nivoju.

Priporočam študij vsem, ki so za tako obliko zainteresirani, saj znanje ni nikoli odveč in če poznaš tisti slogan, da »več znaš, več veljaš«, je še toliko zanimivejše.

